

# **PROCEDURY ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEGO POBYTU UCZNIÓW W SZKOLE**

**Szkoła Podstawowa  
im. por. Edwarda Błaszczaka  
ps. „GROM” w Chmielku**

## **Podstawa prawna:**

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010),
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. KODEKS PRACY (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, 1662, z 2015 r. poz. 1066, 1220, 1224, 1240, 1268, 1735, z 2016 r. poz. 868, 910, 960, 1053),
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. (Dz. U. nr 6 z 2003 r., poz. 69),
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst pierwotny: Dz. U. z 1997 r. nr 129 poz. 844, tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. nr 169 poz. 1650),
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. nr 75, poz. 690), 6. Rozporządzeniu MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6 poz. 69; §§ 30- 39),
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. z 2001 r. nr 135, poz.1516 ze zmianami).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57 z dnia 7 czerwca 1997 r. poz. 358). Rozporządzenie to obowiązuje od 22 czerwca 1997r.,
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 6 poz. 69 z 2003 r. ze zmianami; §§ 40 - 52),
10. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199 z 2002 r., poz.1673),
11. Ustawa PRAWO O RUCHU DROGOWYM z dnia 20 czerwca 1997 r. (Dz. U. Nr 98 poz. 602)ze zmianami – art.: 6, 11, 12, 18a ,27, 32, 43, 57, 57a, 60 ust. 2 pkt. 4, 63, 87, 96, 97.1, 97.2 i 97.2a oraz 109 ust. 4 pkt. 1 i 2.),
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. Nr 148, poz.973).

## **Spis treści:**

Cele procedur, numery telefonów alarmowych

I. Bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły

II. Przebywanie w budynku szkoły

III. Rozpoczynanie i zakończenie zajęć szkolnych

IV. Organizacja zajęć dydaktycznych

V. Kontakty z rodzicami

VI. Usprawiedliwianie nieobecności uczniów

VII. Zwolnienia uczniów z zajęć dydaktycznych

VIII. Postępowanie z uczniem, który źle zachowuje się podczas lekcji

IX. Postępowanie w przypadku bójek i przemocy słownej wśród uczniów

X. Postępowanie w przypadku powstania szkody lub zniszczenia mienia przez ucznia

XI. Postępowanie z uczniem, który ma dolegliwości zdrowotne na lekcji

XII. Organizacja przerw międzylekcyjnych

XIII. Postępowanie z dziećmi z klas I-VI, które zostały czasowo pozostawione bez opieki z różnych przyczyn

XIV. Zwalnianie dzieci dojeżdżających ze świetlicy

XV. Sprawowanie opieki nad uczniem w dni wolne od zajęć dydaktycznych

XVI. Sprawowanie opieki nad uczniami przebywającymi w bibliotece szkolnej

XVII. Organizowanie imprez i uroczystości szkolnych

XVIII. Organizowanie wycieczek szkolnych

XIX. Korzystanie z szatni szkolnej

XX. Bezpieczne użytkowanie sprzętu sportowego

XXI. Zachowanie bezpieczeństwa przed, podczas i po lekcji wychowania fizycznego

XXII. Postępowanie nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją

## **Cele procedur:**

Celem wprowadzenia procedur jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów oraz ich wdrażanie.

Procedury dotyczą nauczycieli, rodziców/prawnych opiekunów, uczniów, pracowników administracyjno-obsługowych.

## **TELEFONY ALARMOWE :**

**112 – Europejski Numer Alarmowy**

**999 - POGOTOWIE RATUNKOWE,**

**998 - STRAŻ POŻARNA,**

**997 - POLICJA.**

## **I. Bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły**

1. Rodzice są odpowiedzialni za bezpieczeństwo dziecka w drodze do i ze szkoły.
2. Rodzice/prawni opiekunowie powinni odprowadzać dzieci do przedszkola i zabierać dziecko po zajęciach.
3. Opiekę na dziećmi dowożonymi do szkoły sprawują osoby odpowiedzialne za to zadanie.
4. Wychowawca klas I-VI:
  - 1) zbiera od rodziców/prawnych opiekunów oświadczenia według przyjętego wzoru przez szkołę (początek września), w których rodzice/prawni opiekunowie deklarują się do przyprawiania dzieci do autobusu szkolnego, odbierania ich z autobusu szkolnego oraz o samodzielnym powrocie.
  - 2) gromadzi i przechowuje oświadczenia w teczce wychowawcy do końca roku szkolnego.
5. Procedura gromadzenia wyżej wymienionej dokumentacji powtarzana jest w każdym roku szkolnym.
6. Wychowawcy klas I – VI zobowiązani są na początku roku szkolnego, przed każdą dłuższą przerwą od zajęć szkolnych, przed feriami zimowymi i letnimi przeprowadzić pogadanki nt. przestrzegania zasad bezpieczeństwa:
  - 1) w drodze do i ze szkoły,
  - 2) przy wsiadaniu i wysiadaniu z autobusu szkolnego i w autobusie szkolnym,
  - 3) podczas zabaw na świeżym powietrzu o każdej porze roku,
7. Ponadto w ciągu roku szkolnego odbywają się spotkania z policjantami nt.:
  - 1) zasad zachowania i przestrzegania przepisów ruchu drogowego w drodze do i ze szkoły
  - 2) bezpieczeństwo podczas zabaw.

## **II. Przebywanie w budynku szkoły**

1. Przebywanie osób postronnych w budynku szkoły podlega kontroli.
2. Rodzice przyprowadzający dzieci do szkoły pozostawiają je pod opieką nauczyciela przedszkola lub pełniącego dyżur.

## **III. Rozpoczynanie i zakończenie zajęć szkolnych**

1. Uczniowie podczas pobytu w szkole są pod stałą opieką nauczycieli.
2. Rodzice/prawni opiekunowie uczniów klas I-VI odbierają swoje dzieci zaraz po zakończeniu zajęć szkolnych lub dziecko samodzielnie wraca do domu.
3. Uczniowie klas I – VI dojeżdżający autobusem szkolnym odprowadzani są przez wyznaczonego nauczyciela świetlicy.
4. Rodzice/prawni opiekunowie, którzy nie mogą osobiście odebrać dziecka z przedszkola, zobowiązani są do przekazania nauczycielowi informacji w formie pisemnej lub osobiście kto w danym dniu zabierze dziecko ze szkoły. Zgłaszają tę sytuację wychowawcy klasy.

## **IV. Organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych**

1. Czas zajęć lekcyjnych trwa od początku pierwszej lekcji do końca ostatniej, zgodnie z planem zajęć uczniów.
2. Dzwonek rozpoczyna i kończy zajęcia lekcyjne. Lekcja kończy się na wyraźny sygnał nauczyciela.
3. Uczniowie pozostają w szkole w czasie trwania ich zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Nie wolno im samowolnie opuszczać klasy, budynku szkoły i oddalać się poza jej teren.
4. Nauczyciel na każdej lekcji sprawdza listę obecności; zaznacza nieobecności uczniów.
5. W czasie zajęć uczniowie przebywają pod stałą opieką nauczyciela.
6. O planowanych zmianach w planie lekcji informowani są rodzice uczniów przez wychowawcę klasy.

7. Na terenie szkoły uczniowie nie mogą korzystać z telefonów komórkowych.
8. Po zakończonych zajęciach uczniowie zobowiązani są pozostawić porządek w sali.

## **V. Kontakty z rodzicami**

1. Indywidualne sprawy dotyczące ucznia i problemów dydaktyczno – wychowawczo - opiekuńczych z nim związanych rodzice uzgadniają z wychowawcą klasy.
2. Zebrania wychowawców klas z rodzicami odbywają się zgodnie z ustalonym harmonogramem na początku roku szkolnego.
3. Rodzice bezpośrednio kontaktują się z nauczycielem w czasie zebrań ogólnych. Możliwy jest także kontakt telefoniczny, e-mailowy na zasadach uzgodnionych z nauczycielem.
4. Rodzice mogą uzyskać informacje o zachowaniu i postępach edukacyjnych dziecka w czasie indywidualnych konsultacji z nauczycielami.

## **VI. Usprawiedliwianie nieobecności uczniów**

1. Uczeń ma obowiązek punktualnie przychodzić na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne.
2. Usprawiedliwień nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych dokonują rodzice/prawni opiekunowie u wychowawcy klasy w formie usprawiedliwienia, osobistego, telefonicznego lub pisemnego o przyczynach nieobecności dziecka w terminie 7 dni od zakończenia jego absencji.
3. Usprawiedliwienie nieobecności może nastąpić na podstawie zwolnienia lekarskiego.

## **VII. Zwolnienia uczniów z zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych**

1. Zwolnienie uczniów następuje na podstawie pisemnego lub bezpośredniego zwolnienia od rodziców.
2. W przypadku zwolnienia ucznia z zajęć, rodzic/prawny opiekun zobowiązany jest osobiście odebrać dziecko ze szkoły.
3. W przypadku samowolnego opuszczenia zajęć przez ucznia nauczyciel, na którego zajęciach miało to miejsce, zobowiązany jest zaznaczyć nieobecność ucznia na lekcji oraz niezwłocznie powiadomić wychowawcę lub dyrektora.
4. Wychowawca lub dyrektor powiadamia telefonicznie o zaistniałej sytuacji rodzica/prawnego opiekuna.
5. W przypadku braku kontaktu z rodzicami /prawnymi opiekunami, powiadamia się policję.

## **VIII. Postępowanie z uczniem, który źle zachowuje się podczas lekcji**

1. Nauczyciel podejmuje działania, mające na celu zapewnienie właściwego zachowania ucznia.
2. W sytuacjach szczególnie trudnych, wyjątkowych, proszony jest o interwencję dyrektor szkoły, psycholog.
3. Nauczyciel zgłasza po lekcji sprawę wychowawcy klasy.
4. Po rozpatrzeniu sprawy wychowawca podejmuje odpowiednie działania i w razie potrzeby wzywa rodziców/prawnych opiekunów w celu poinformowania o zachowaniu dziecka.
5. Wychowawca może zastosować kary przewidziane w Statucie Szkoły.
6. Jeżeli jest to zachowanie incydentalne, szkoła pozostaje w bezpośrednim kontakcie z rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu informowania ich o zachowaniu dziecka.

7. Jeżeli są to sytuacje nawracające, ustala się system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych (pedagog, wychowawca, rodzice/prawni opiekunowie, psycholog), w celu eliminacji zachowań niepożądanych.

## **IX. Postępowanie w przypadku bójek i przemocy słownej wśród uczniów**

1. Każdy nauczyciel, który zauważył bójkę lub kłótnię, powinien:

- rozłączyć uczestników bójki lub przerwać kłótnię,
- upomnieć osoby, które stosują względem siebie przemoc,
- wpisać uwagi dotyczące zachowania uczniów w dzienniku lekcyjnym lub klasowym zeszyte uwag,
- poinformować o incydencie wychowawcę.

2. Wychowawca przeprowadza indywidualne rozmowy z uczestnikami incydentu i ustala jego przyczynę.

3. Wychowawca zobowiązuje uczniów biorących udział w bójce lub stosujących przemoc słowną do zmiany swojej postawy.

4. W przypadku, gdy uczeń często popada w konflikty lub stworzył swoim zachowaniem realne zagrożenie dla zdrowia innych, wychowawca wzywa na rozmowę jego rodziców/prawnych opiekunów, informuje o negatywnych zachowaniach i zobowiązuje do przeprowadzenia z dzieckiem rozmowy na temat przestrzegania praw człowieka oraz budowania pozytywnych relacji międzyludzkich.

5. W przypadku nagminnych negatywnych zachowań (przemocy słownej lub fizycznej) wychowawca klasy zapisuje w zeszyte przedmiotowym ucznia uwagi, a rodziców/prawnych opiekunów zobowiązuje do kontroli wpisów. W zeszyte nauczyciel opisuje zachowanie na poszczególnych lekcjach. Nauczyciel potwierdza to swoim podpisem. Rodzice/prawni opiekunowie zapoznają się z wpisami i potwierdzają to swoimi podpisami.

6. Jeżeli powyższe działania nie przynoszą skutku, wychowawca stosuje odpowiednie kary przewidziane w Statucie Szkoły.

7. W przypadku długotrwałego utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicie, zaczepianie itp.), wychowawca sugeruje rodzicom kontakt dziecka z psychologiem w celu otrzymania wskazówek wychowawczych oraz, w razie potrzeby, zastosowania odpowiedniej formy terapii.

8. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą klasy i psychologiem (pedagogiem) szkolnym prosi o interwencję policję w celu zastosowania środka wychowawczego, zapobiegającego demoralizacji ucznia.

## **X. Postępowanie w przypadku powstania szkody lub zniszczenia mienia przez ucznia**

1. Świadek zdarzenia (uczeń, nauczyciel, pracownik szkoły) przekazuje informacje o zaistniałym zdarzeniu wychowawcy ucznia, który dopuścił się czynu zabronionego lub (w przypadku nieobecności wychowawcy) bezpośrednio do dyrektora szkoły.

2. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem (sprawcą czynu), podkreślając naganność postępowania i informuje go o przewidywanych konsekwencjach.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Przekazuje im informację dotyczącą wyrządzonej szkody i ustala formę naprawy szkody. Jednocześnie przypomina rodzicom/prawnym opiekunom o ich odpowiedzialności za wychowanie dziecka oraz o ponoszeniu przez nich odpowiedzialności za ewentualne błędy wychowawcze, podkreślając obowiązek wpojenia zasad wyłączających wyrządzanie szkód, naruszanie zasad współżycia społecznego, niszczenie mienia, popełnianie wykroczeń czy przestępstw.

4. W przypadku, gdy rodzice/prawni opiekunowie odmawiają dobrowolnego naprawienia wyrządzonej szkody, wychowawca przekazuje sprawę do dyrektora szkoły.

5. Dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami, informując ich o dalszej procedurze postępowania. W razie konieczności rozmowa przeprowadzana jest w obecności specjalisty ds. nieletnich Komendy Powiatowej Policji i dyrekcji szkoły.

6. Dyrektor i specjalista ds. nieletnich podejmują decyzję o skierowaniu sprawy do Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich).

7. Dalsze postępowanie leży w kompetencji w/w instytucji.

## **XI. Postępowania z uczniem, który ma dolegliwości zdrowotne podczas lekcji**

1. W przypadku stwierdzenia podczas lekcji złego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel podejmuje następujące działania:

1) informuje o tym fakcie wychowawcę. Wychowawca lub dyrektor powiadamia rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji i podejmuje działania ustalone z rodzicem/prawnym opiekunem. Dziecko przebywa cały czas pod opieką nauczyciela,

2) jeśli stan zdrowia ucznia jest zły, nie poprawia się wychowawca (nauczyciel, dyrektor) zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów o złym samopoczuciu dziecka i konieczności odebrania go ze szkoły.

2. W sytuacjach nagłych lub jeśli zdarzył się wypadek na terenie szkoły, w wyniku którego uczeń utracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji, nauczyciel lub dyrektor zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania pogotowia ratunkowego. Jednocześnie obowiązkiem tych osób jest zawiadomienie rodziców/prawnych opiekunów dziecka.

3. Nauczyciel zgłasza każdy wypadek dyrektorowi szkoły.

4. Uczeń chory nie może pozostać bez opieki.

5. W szkole nauczyciele nie mogą podawać dzieciom żadnych lekarstw.

6. Fluoryzację zębów przez uczniów prowadzi higienistka szkolna.

## **XII. Organizacja przerw międzylekcyjnych**

1. W czasie przerwy międzylekcyjnej nauczyciel :

1) nie może zostawić dzieci samych w sali,

2) pomieszczenia lekcyjne w czasie przerw są zamykane na klucz.

2. Uczniowie w czasie przerw:

1) zachowują się tak, by nie stwarzać zagrożenia dla innych osób,

2) dbają o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, szanują mienie szkoły, dbają o swoją i cudzą własność.

## **XIII. Postępowanie z dziećmi z klas I - VI, które zostały czasowo pozostawione bez opieki z różnych przyczyn**

1. W sytuacjach wyjątkowych dzieci niezapisane do świetlicy szkolnej, mogą w godzinach jej pracy przebywać pod opieką nauczyciela świetlicy.

## **XIV. Zwalnianie z zajęć w świetlicy szkolnej dzieci dojeżdżających**

1. Uczniowie zwalniani są ze świetlicy przez rodziców/opiekunów lub osoby przez nich upoważnione na piśmie. Osoba odbierająca ucznia jest zobowiązana do zgłoszenia odbioru dziecka osobie prowadzącej zajęcia świetlicowe.

2. Wymaga się pisemnych upoważnień w przypadku odbierania dzieci ze świetlicy przez inne osoby niż rodzic/prawny opiekun;
3. Po zakończeniu zajęć świetlicowych rodzice/prawni opiekunowie ponoszą odpowiedzialność za nieodebrane dziecko. W razie nieodebrania ucznia ze świetlicy w godzinach jej pracy oraz braku kontaktu z jego rodzicami/prawnymi opiekunami dziecko może zostać przekazane pod opiekę odpowiednim organom (policja).
4. Rodzice/prawni opiekunowie dzieci odebranych ze świetlicy po godzinach zakończenia zajęć zobowiązani są do wyjaśnienia tej sytuacji.

## **XV. Sprawowanie opieki nad uczniem w dni wolne od zajęć dydaktycznych**

1. W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy świąt, sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom, na pisemną prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
2. W tym dniu uczniowie są pod opieką nauczycieli lub osoby prowadzącej zajęcia świetlicowe.

## **XVI. Sprawowanie opieki nad uczniami przebywającymi w bibliotece szkolnej**

1. Uczniowie mogą przebywać w bibliotece szkolnej w godzinach pracy biblioteki.
2. Uczniowie przebywający w bibliotece szkolnej mają obowiązek przestrzegania regulaminów biblioteki szkolnej.
3. W przypadku niewłaściwego zachowania się uczniów w bibliotece szkolnej (nieprzestrzegania regulaminów) obowiązują następujące kroki postępowania:
  - upomnienie ustne,
  - zgłoszenie wychowawcy klasy
4. Uczniowie przebywający w bibliotece są pod opieką nauczyciela bibliotekarza.

## **XVII. Organizowanie imprez i uroczystości szkolnych**

1. Szkoła organizuje, współorganizuje imprezy, wydarzenia, uroczystości i konkursy.
2. Mogą one mieć charakter działań klasowych, międzyklasowych, środowiskowych, międzyszkolnych, wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych.
3. Organizacją takiej imprezy zajmuje się nauczyciel. Akceptacji udziela dyrektor szkoły.
4. Wszystkie imprezy i uroczystości umieszczone są w kalendarzu imprez i uroczystości szkolnych.
5. Opiekunowie mają obowiązek zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników i odpowiedni poziom przedsięwzięcia.
6. Rodzice są zobowiązani do przywiezienia i odbioru dzieci z imprezy szkolnej.

## **XVIII. Organizowanie wycieczek szkolnych**

1. Wycieczki szkolne organizowane są zgodnie z aktualnie obowiązującym prawem.
2. Wychowawcy klas lub nauczyciele przedmiotowi zgłaszają chęć organizacji wycieczki klasowej lub każdej innej dyrektorowi szkoły.
3. Kierownik wycieczki wypełnia i przekazuje dyrektorowi na trzy dni przed planowanym wyjazdem:
  - 1) kartę wycieczki
  - 2) listę uczestników wycieczki
4. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczce, z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, wymaga pisemnej zgody ich rodziców /prawnych opiekunów.
5. Opiekun wycieczki (wychowawca klasy) przygotowuje w dwóch egzemplarzach odpowiednią dokumentację, z których jeden zostaje w szkole a drugi zabiera ze sobą



kierownik wycieczki. Po powrocie z wycieczki kopia pozostaje w dokumentacji wychowawcy klasy.

6. Zbiórka przed wyjazdem powinna być zaplanowana nie później niż 15 minut przed przewidywaną godziną rozpoczęcia podróży. Należy wtedy:

- sprawdzić listę obecności,
- przypomnieć program, harmonogram i regulamin wycieczki,
- sprawdzić ubiór i ekwipunek uczestników,
- właściwie rozmieścić uczestników wewnątrz pojazdu,
- dopilnować, by wszystkie bagaże znajdowały się na półkach bądź w schowkach.

7. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy bezwzględnie pouczyć wszystkich jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa podczas wycieczki, o sposobie zachowania się w czasie nieszczęśliwego wypadku.

8. Nauczyciele przekazują rodzicom informację o programie i o planowanej godzinie powrotu z wycieczki.

9. Rodzice/opiekunowie mają obowiązek przyprowadzić dziecko na miejsce zbiórki i odebrać po powrocie.

### **OBOWIĄZKI OPIEKUNÓW WYCIECZKI**

1. Kierownikiem wycieczki może być osoba, która ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych.

2. Do obowiązków kierownika należy:

- opracowanie programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy, wypełnienie karty wycieczki, przekazanie oświadczenia dla rodziców nt. wycieczki,
- opracowanie regulaminu i zapoznanie z nim wszystkich uczestników.

3. Opiekunem wycieczki może być każdy nauczyciel, pedagog, psycholog po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły. Każdy opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o odpowiedzialności. Oświadczenie jest kartą wycieczki.

4. Do obowiązków opiekunów należy :

- sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami,
- współdziałanie z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom,
- wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika.

5. Opiekun wycieczki zobowiązany jest sprawdzać stan liczebny grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.

6. Kierownicy i opiekunowie wycieczki są zobowiązani do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz regulaminów obowiązujących przy korzystaniu z wszelkich urządzeń w miejscach postoju i podróży.

7. Liczba opiekunów zależy od liczby uczestników wycieczki, liczbę opiekunów wyznacza dyrektor szkoły.

### **ZASADY PORUSZANIA SIĘ Z GRUPĄ W MIASTACH**

1. Prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego.

2. Szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem.

3. W przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki:

- znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra),
- znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
- znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania,
- posiadali ważne bilety na przejazd.

### **WYCIECZKI PIESZE**

1. Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.

2. Osoba poniżej 18 lat nie może prowadzić kolumny pieszych.

3. Ze względów bezpieczeństwa kolumny nie mogą znajdować się na jezdni w czasie mgły lub niedostatecznej widoczności

4. Wskazane jest, aby wszyscy uczestnicy wycieczki byli wyposażeni w elementy odblaskowe.

### **POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

1. Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.

2. Jeżeli wycieczka ma odbyć się podczas planowanej lekcji danego przedmiotu, należy zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły i odnotować wyjście na wycieczkę w dzienniku lekcyjnym.

3. Uczniowie którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą, imienny wykaz uczniów przygotowuje wychowawca klasy, a podziału dokonuje dyrektor szkoły.

4. Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymagania organizacyjne dotyczące wycieczki, dyrektor szkoły może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki.

5. Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez dyrektora szkoły.

6. Sprawy nieuregulowane niniejszymi przepisami i zasadami rozstrzyga się na podstawie Statutu Szkoły oraz innymi przepisami wyższego rzędu.

7. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

### **XIX. Korzystanie z szatni szkolnej**

1. Uczniowie po przybyciu do szkoły są zobowiązani do natychmiastowej zmiany obuwia i zdjęcia okrycia wierzchniego.

2. W szatni uczniowie pozostawiają wierzchnie ubranie oraz obuwie.

3. Za pozostawione w szatni rzeczy wartościowe (dokumenty, klucze, telefony komórkowe, pieniądze itp.) szkoła nie ponosi odpowiedzialności.

4. Zabronione jest nieuzasadnione przebywanie uczniów w szatni podczas zajęć lekcyjnych i przerw bez nauczyciela.

### **XX. Bezpieczne użytkowanie sprzętu sportowego**

1. Ćwiczenia prowadzone są z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących.

2. Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego sprawdza nauczyciel przed każdymi zajęciami.

3. Prowadzący zajęcia zapoznaje biorących w nich udział z zasadami bezpiecznego wykonywania ćwiczeń oraz uczestniczenia w grach i zabawach.
4. Niedopuszczalne jest wydawanie uczniom sprzętu, którego użycie może stworzyć zagrożenie dla zdrowia lub życia.
5. Korzystanie ze sprzętu sportowego może odbywać się wyłącznie pod opieką nauczyciela.
6. Korzystać ze sprzętu należy wyłącznie zgodnie z jego przeznaczeniem.
7. Nauczyciele wychowania fizycznego informują uczniów na początku roku szkolnego o zasadach bezpieczeństwa na lekcjach oraz korzystania ze sprzętu sportowego. Mają obowiązek podania takiej informacji także podczas lekcji z wykorzystaniem sprzętu sportowego.
8. Bez zgody nauczyciela wychowania fizycznego zabrania się wnoszenia poza teren szkoły sprzętu i urządzeń stanowiących wyposażenie obiektu sportowego.
9. Wszelkie celowe uszkodzenia sprzętu, urządzeń i wyposażenia przez ucznia będą usuwane na koszt rodziców/prawnych opiekunów dziecka,
10. Osobami powołanymi do egzekwowania przepisów powyższego regulaminu są nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas oraz dyrektor.

## **XXI. Zachowanie bezpieczeństwa przed, podczas i po lekcji wychowania fizycznego.**

1. Lekcje wychowania fizycznego odbywają się na odpowiednio, właściwie zabezpieczonych i przygotowanych obiektach sportowych.
2. Wychodzenie na boisko szkolne w czasie przerw oraz poza wynikającymi z planu godzinami wychowania fizycznego, jest zabronione bez zapewnionej opieki nauczyciela.
3. Uczniowie mogą przebywać na boisku tylko w obecności nauczyciela.
4. Uczniowie zobowiązani są przestrzegać poleceń nauczyciela, dotyczących szczególnie ładu, porządku i dyscypliny.
5. Sprzęt do ćwiczeń można rozstawiać i korzystać z niego tylko w obecności nauczyciela.
6. Przybory do ćwiczeń można pobierać tylko pod nadzorem nauczyciela.
7. Wszelkie uszkodzenia sprzętu podczas lekcji należy natychmiast zgłosić nauczycielowi.
8. Kopanie piłki, korzystanie z przyborów i przyrządów w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem jest zabronione.
9. Krzyki, popychanie podczas lekcji wychowania fizycznego są surowo zabronione.
10. Wszystkich ćwiczących obowiązuje strój i obuwie gimnastyczne dobrane odpowiednio do pory roku i miejsca gdzie odbędzie się lekcja -biała koszulka, czarne (granatowe) spodenki lub dresy.
11. Aktywne uczestnictwo w lekcji w stroju nie przystosowanym do ćwiczeń jest zabronione.
12. Uczniowie zwolnieni z wykonywania ćwiczeń (brak stroju, zwolnienie lekarskie, zwolnienie od rodziców) pozostają pod opieką nauczyciela.
13. Nauczyciel zobowiązany jest do powiadomienia dyrektora szkoły o każdym wypadku.
14. Uczeń zostaje zwolniony z lekcji wychowania fizycznego do domu tylko na osobistą lub pisemną prośbę rodzica/prawnego opiekuna, wychowawcy. Rodzic osobiście odbiera dziecko ze szkoły.
16. Podczas lekcji wychowania fizycznego uczeń nie może bez zgody nauczyciela opuszczać sali lub boiska.

## **XXII. Postępowanie nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją**

### **Działania interwencyjne.**

#### **I. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:**

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia - sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

*W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpn).*

#### **II. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:**

- udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

#### **III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem dopalacze, narkotyki powinien podjąć następujące kroki:**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

#### **IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą dopalacze, narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:**

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukiwania odzieży ani teczek ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież

i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji.

Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

#### **V. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, dopalaczy lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:**

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu, dopalaczy lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

#### **VI. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:**

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka,

dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udział w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 §2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

**VII. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.**

*Do opracowania powyższego dokumentu wykorzystano materiały ECS „FORUM”:*

*„Szkolny koordynator ds. bezpieczeństwa, jak planować i realizować działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w szkole”*